

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI
PRETVORBE I PRIVATIZACIJE

EUROMAR, RIJEKA

Gospić, studeni 2003.

SADRŽAJ

strana

1.	ZAKONSKA REGULATIVA	2
2.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVENOM PODUZEĆU	2
2.1.	Podaci o društvenom poduzeću	2
2.2.	Statusne i druge promjene	3
2.3.	Vlasnički povezana društva	3
3.	REVIZIJA POSTUPKA PRETVORBE	3
3.1.	Odluka o pretvorbi	3
3.1.1.	Program pretvorbe	4
3.1.3.	Izveštaj Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske	4
3.1.4.	Elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća	4
3.2.	Potvrda o suglasnosti na pretvorbu	8
3.3.	Provedba programa pretvorbe	8
3.4.	Upis u sudski registar	9
4.	PROMJENE VLASNIČKE STRUKTURE NAKON PRETVORBE	9
4.1.	Prodaja udjela s popustom	9
4.2.	Udjeli iz portfelja fondova	11
4.2.1.	Udjeli iz portfelja Fonda	11
4.2.2.	Udjeli iz portfelja mirovinskih fondova	12
5.	VLASNIČKA STRUKTURA U VRIJEME OBAVLJANJA REVIZIJE I POSLOVANJE DRUŠTVA	12
5.1.	Vlasnička struktura u vrijeme obavljanja revizije	12
5.2.	Podaci o poslovanju Društva prema temeljnim financijskim izvještajima	12
6.	OCJENA PROVEDBE POSTUPAKA PRETVORBE I PRIVATIZACIJE	15
6.1.	Ocjena postupka pretvorbe	16
6.2.	Ocjena postupaka privatizacije	17
7.	OČITOVANJE ZAKONSKOG PREDSTAVNIKA PRAVNE OSOBE	18

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

Klasa: 041-03/01-01/45
Urbroj: 613-11-03-30

Gospić, 10. studenoga 2003.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI PRETVORBE I PRIVATIZACIJE
DRUŠTVENOG PODUZEĆA EUROMAR, RIJEKA

Na temelju odredbi Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst) i Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije (Narodne novine 44/01 i 143/02) obavljena je revizija pretvorbe i privatizacije društvenog poduzeća Euromar, Rijeka.

Revizija je obavljena u razdoblju od 27. kolovoza do 10. studenoga 2003.

Postupak revizije proveden je u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

1. ZAKONSKA REGULATIVA

Proces pretvorbe i privatizacije reguliraju sljedeći zakoni i propisi:

- Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 19/91, 45/92, 83/92, 16/93, 94/93, 2/94, 9/95),
- Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99),
- Zakon o privatizaciji (Narodne novine 21/96, 71/97, 73/00),
- Zakon o Agenciji Republike Hrvatske za restrukturiranje i razvoj (Narodne novine 18/90, 47/90, 52/90, 19/91, 29/91),
- Zakon o Hrvatskom fondu za razvoj (Narodne novine 18/90, 42/90, 19/91, 29/91),
- Zakon o Hrvatskom fondu za privatizaciju (Narodne novine 84/92, 70/93, 76/93, 19/94, 52/94, 87/96),
- Upute za provedbu članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 26/91),
- Upute za provedbu članka 20. st. 4. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 18/93),
- Upute za primjenu članka 1. st. 3. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine 42/95),
- Pravilnik o prodaji dionica, udjela, stvari i prava javnim prikupljanjem ponuda (Narodne novine 44/96),
- Zakon o zabrani prijenosa raspolaganja i korištenja određenih nekretnina u društvenom vlasništvu na druge korisnike odnosno u vlasništvo fizičkih i pravnih osoba (Narodne novine 53/90, 61/91, 25/93, 70/93),
- Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine 92/96, 92/99, 80/02, 81/02),
- Uredba o zabrani raspolaganja osnovnim sredstvima, pokretnom imovinom i pravima određenih poduzeća i drugih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine 39/91, 44/91),
- Zakon o postupku preuzimanja dioničkih društava (Narodne novine 124/97), te drugi zakoni i propisi.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVENOM PODUZEĆU

2.1. Podaci o društvenom poduzeću

U vrijeme pretvorbe poduzeće je bilo registrirano pod nazivom međunarodna pomorska agencija Euromar s p.o., Rijeka (dalje u tekstu: Poduzeće), sa sjedištem u Rijeci, Pina Budičina 1b., a nastalo je izdvajanjem poslovne jedinice Rijeka iz sastava društva Jugoslavenska pomorska agencija, Beograd.

Na temelju Uredbe o zabrani raspolaganja osnovnim sredstvima, pokretnom imovinom i pravima određenih poduzeća i drugih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, u rujnu 1991. Poduzeće je upisano kao međunarodna pomorska agencija Jugoagent s p.o., Rijeka, a od veljače 1992. kao međunarodna pomorska agencija Euromar, s p.o., Rijeka.

U sudski registar bilo je upisano pod brojem registarskog uložka 1-7312-00, oznakom i brojem rješenja FI-477/92. Vršitelj dužnosti direktora Poduzeća u vrijeme pretvorbe bio je Zoran Milosavljević. Djelatnost Poduzeća bila je međunarodna špedicija i prometno-agencijski poslovi, te posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga, a Poduzeće je imalo 37 zaposlenika.

Prema temeljnim financijskim izvještajima za 1991., prihodi su iznosili 5.510.000.- HRD, rashodi 5.425.000.- HRD, te dobit 85.000.- HRD. Vrijednost aktive, odnosno pasive iznosila je 31.037.000.- HRD ili 564.309,- DEM.

2.2. Statusne i druge promjene

Upis promjene oblika ustroja pretvorbom društvenog poduzeća u društvo s ograničenom odgovornošću Euromar, d.o.o., Rijeka (dalje u tekstu: Društvo) proveden je 10. svibnja 1994. rješenjem Trgovačkog suda iz Rijeke. Promjene u sudskom registru, od upisa pretvorbe do dana obavljanja revizije, odnose se na usklađivanje općih akata sa Zakonom o trgovačkim društvima i na promjenu oblika organiziranja. Rješenjem Trgovačkog suda od 21. siječnja 1997. upisano je usklađenje općih akata društva sa Zakonom o trgovačkim društvima. Istim rješenjem, a na temelju odluke skupštine Društva od 15. prosinca 1995. upisana je promjena oblika organiziranja u dioničko društvo. Upisani temeljni kapital iznosi 991.000,00 kn i podijeljen je na 4 955 dionica nominalne vrijednosti 200,00 kn po dionici.

2.3. Vlasnički povezana društva

Društvo je 27. veljače 2003. osnovalo društvo Euromar agent d.o.o., Rijeka koje je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci. Sjedište društva je u Rijeci, Ribarska 2, a temeljni kapital iznosi 20.000,00 kn.

3. REVIZIJA POSTUPKA PRETVORBE

3.1. Odluka o pretvorbi

Odluku o pretvorbi društvenog poduzeća donio je zbor radnika 29. lipnja 1992. Predsjednik zbora radnika bio je Nenad Petković, a o članovima nema podataka. Procijenjena vrijednost Poduzeća prema odluci bila je 216.055,- DEM.

Nakon ispravka procijenjene vrijednosti zbor radnika donio je izmjene odluke u kojoj je vrijednost Poduzeća iskazana u iznosu 266.945,- DEM.

Poduzeće je 30. lipnja 1992. dostavilo Agenciji Republike Hrvatske za restrukturiranje i razvoj (dalje u tekstu: Agencija) odluku o pretvorbi i drugu zakonom propisanu dokumentaciju i to: program pretvorbe koji sadrži podatke o načinu pretvorbe, podatke o bonitetu Poduzeća, podatke s dokazima o pravu korištenja nekretnina, izvod iz sudskog registra i elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća. Izvještaj Službe društvenog knjigovodstva o zakonitosti i realnosti godišnjeg obračuna za 1991. dostavljen je Agenciji naknadno. Poduzeće nije dostavilo Agenciji razvojni program te podatke o proizvodnim, tehnološko-tehničkim, kadrovskim i organizacijskim mogućnostima i tržišnom položaju, što nije u skladu s odredbama članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Razvojni program nije dostavljen uz objašnjenje da zbog rata i teške poslovno financijske situacije nije moguće predvidjeti buduće poslovanje, te da Poduzeće samostalno posluje od 1991.

Prema odluci o pretvorbi vrijednost temeljnog kapitala iznosi 14.682.000.- HRD, odnosno u protuvrijednosti 266.945,- DEM (1,- DEM = 55.- HRD). Također je određeno izdavanje 266 945 udjela nominalne vrijednosti 1,- DEM. Poduzeće se namjeravalo pretvoriti u društvo s ograničenom odgovornošću. Vrijednost stanova ne ulazi u vrijednost Poduzeća.

3.1.1. Program pretvorbe

Programom pretvorbe kojeg je donio zbor radnika utvrđeni su opći podaci o Poduzeću, način, uvjeti i postupak pretvorbe, nominalna vrijednost udjela, mogućnosti i uvjeti stjecanja udjela, postupak otkupa i izdavanja udjela. Programom je određeno da se Poduzeće pretvara u društvo s ograničenom odgovornošću prodajom udjela i prijenosom neprodanih udjela fondovima. Pravo prvenstva pri kupnji udjela imaju zaposleni i ranije zaposleni u poduzeću koji ukupno mogu kupiti do 50,0% procijenjene vrijednosti Poduzeća uz 20,0% osnovnog popusta i 1,0% za svaku godinu radnog staža, a pojedinačno do 20.000,- DEM. Ostatak od preostalih 50,0% vrijednosti poduzeća ili eventualno neprodani udjeli s popustom ponudit će se na prodaju zaposlenima u tijelima državne vlasti te subjektima koji ne podliježu pretvorbi, te drugim fizičkim i pravnim osobama uz uvjete propisane zakonom. Upis udjela u prvom kugu objavit će se u Novom listu, a trajat će 15 dana od dana objave poziva, dok će drugi krug trajat 15 dana od dana objave. Neupisani udjeli prenose se fondovima.

3.1.3. Izvještaj Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske

U izvještaju Službe društvenog knjigovodstva Hrvatske o zakonitosti i realnosti dano je mišljenje da je godišnji obračun za 1991. sastavljen u skladu sa zakonskim propisima i Međunarodnim računovodstvenim standardima, te da financijski izvještaji prikazuju realno stanje. Za pojedine stavke bilance uspjeha i bilance stanja u izvještaju su utvrđena odstupanja koja su dopunama elaborata o procijenjenoj vrijednosti Poduzeća ispravljena. Odstupanje se odnosi se na iskazivanje potraživanja od kupaca koja je Služba društvenog knjigovodstva Hrvatske s 20.654.000.- HRD smanjila na 10.244.000.- HRD, te pasivna vremenska razgraničenja koja su s 20.895.000.- HRD smanjena na 12.712.000.- HRD, iz razloga jer je Poduzeće primijenilo veći tečaj USD pri iskazivanju potraživanju od kupaca u inozemstvu. Također, s obzirom na navedeno izvršen je ispravak u bilanci uspjeha te je iskazan gubitak u iznosu 2.148.000.- HRD.

3.1.4. Elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća

Elaborat o procjeni vrijednosti Poduzeća izradili su Martin Marušić, ing. koji je izradio procjenu vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata, Lidija Beljan, dipl. iur., Martin Marušić, ing. i zaposlenik Milorad Đurđević, dipl. oec. koji su procijenili vrijednost opreme, zaliha, potraživanja, obveza i drugih bilančnih pozicija.

Elaborat sadrži osnovne podatke o Poduzeću, procjenu vrijednosti nekretnina, opreme, obrtnih sredstava, druge imovine i obveza, te podatke o knjigovodstvenoj i procijenjenoj vrijednosti Poduzeća. Procjena je obavljena u travnju i svibnju 1992., a na dan 4. svibnja 1992. uz primjenu tečaja 1,- DEM = 95.- HRD.

Elaborat o procjeni vrijednosti nekretnina (zemljišta i građevinskih objekata) sadrži procjenu vrijednosti zemljišta i objekata u Rijeci i Puli. Uz elaborat, kao dokazi o pravu korištenja i vlasništva procijenjenih nekretnina priloženi su izvadak iz zemljišne knjige za poslovni prostor u Rijeci, Veslarska 1b, upisane u z.k ul. broj 927 k.o. Rijeka, te kupoprodajni ugovori za poslovni prostor u Rijeci, Ribarska 2 i poslovni prostor u Puli.

U nastavku se daje usporedni pregled knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti Poduzeća na dan 31. prosinca 1991.

Tablica broj 1

Knjigovodstvena i procijenjena vrijednost Poduzeća na dan 31. prosinca 1991.

Red ni broj	Opis	Knjigovodstvena vrijednost		Procijenjena vrijednost prema elaboratu u DEM	Procijenjena vrijednost prema dopunama elaborata u DEM
		u HRD	u DEM		
1.	Građevinski objekti i zemljište*	5.436.000 .-	98.836,-	208.031,-	292.764,-
2.	Oprema	1.073.000 .-	19.509,-	8.032,-	11.400,-
4.	Potraživanja od kupaca	10.244.00 0.-	186.255,-	211.404,-	186.255,-
5.	Druga imovina	786.000.-	14.291,-	14.291,-	14.290,-
I. Ukupno imovina (1-6)		17.539.00 0.-	318.891,-	441.758,-	504.709,-
7.	Obveze	365.000.-	6.636,-	-	-
8.	Pasivna vremenska razgraničenja	12.712.00 0.-	231.127,-	225.695,-	237.764,-
9.	Gubitak	2.148.000 .-	39.055,-	-	-
II. Ukupno odbitne stavke (7+8)		15.225.00 0.-	276.818,-	225.695,-	237.764,-
Vrijednost Poduzeća (I.-II.)		2.314.000 .-	42.073,-	216.063,-	266.945,-

*građevinski objekti i zemljište u knjigovodstvu su iskazani u ukupnom iznosu

Prema elaboratu, za procjenu građevinskog zemljišta korišteni su podaci Fonda stambeno komunalne djelatnosti o prometnoj vrijednosti zemljišta u visini 55,- DEM po m². Odluka o prometnoj vrijednosti zemljišta nije priložena uz elaborat. Procijenjena vrijednost zemljišta je 7.260,- DEM.

Procjene vrijednosti građevinskih objekata odnose se na procjenu vrijednosti dva poslovna prostora u Rijeci i jednog u Puli. Za objekte navedeni su podaci o neto izgrađenim površinama, umanjenju vrijednosti objekata zbog starosti i trošnosti, te pregled nove i sadašnje vrijednosti po objektima. Procjena vrijednosti obuhvaća procjenu objekata i komunalnih troškova utvrđenih prema podacima iz odluke Fonda za stambeno komunalnu djelatnost u visini 94,- DEM po m². Procijenjena vrijednost objekata je 200.771,- DEM.

Procijenjena vrijednost opreme iznosi 8.032,- DEM. Procjena je obavljena na način da je vrijednost nove opreme umanjena za iznos smanjene vrijednosti zbog starosti i trošnosti, a procjenom je utvrđeno da dio dotrajale opreme nije knjigovodstveno rashodovan.

Procjena vrijednosti drugih stavki aktive u iznosu 225.695,- DEM gotovo se u cijelosti odnosi na procjenu potraživanja od kupaca u iznosu 20.654.000,- HRD, odnosno u visini knjigovodstvene vrijednosti. Procjena vrijednosti pasive odnosi se na pasivna vremenska razgraničenja u visini iskazanih potraživanja prema kupcima u iznosu 225.695,- DEM. Vrijednost Poduzeća procijenjena je u iznosu 216.063,- DEM, (primjenom tečaja 1,- DEM = 95,- HRD na dan procjene 4. svibnja 1992.). Knjigovodstvena vrijednost na dan 31. prosinca 1991. iznosila je 120.745,- DEM, dok je ispravljena knjigovodstvena vrijednost (prema Službi društvenog knjigovodstva Hrvatske) iznosila 42.073,- DEM.

Agencija je u kolovozu 1992., zbog niskih cijena zatražila dopunu elaborata, odnosno ispravak procijenjene vrijednosti nekretnina i opreme. Aktivnosti u svezi dopune elaborata obavljene su do 30. rujna 1992., uz primjenu tečaja 1,- DEM = 55,- HRD na dan procjene 31. prosinca 1991., a odnose se na dopunu procjene vrijednosti nekretnina i opreme, te potraživanja od kupaca i pasivnih vremenskih razgraničenja.

Agenciji su u više navrata dostavljane dopune procjene vrijednosti nekretnina, a za procjenu su korištene nove građevinske vrijednosti objekata u visini 1.000,- DEM do 1.200,- DEM po m², dok je zadnja dopuna koju je izradio sudski vještak Ivan Pavačić, građ. teh., izrađena s početnim cijenama objekata od 1.200,- DEM do 1.400,- DEM po m². Dopuna elaborata u dijelu procjene vrijednosti potraživanja od kupaca odnosi se na ispravak vrijednosti prema uputama Službe društvenog knjigovodstva. U konačnoj procjeni vrijednost Poduzeća iznosila je 266.945,- DEM, od čega se na procijenjenu vrijednost nekretnina i građevinskog zemljišta odnosi 292.764,- DEM, na opremu 11.400,- DEM, potraživanja od kupaca 186.255,- DEM, drugu imovinu 14.291,- DEM, te na pasivna vremenska razgraničenja iznos 237.764,- DEM.

Prema odluci zbora radnika o pokretanju procesa pretvorbe od 4. svibnja 1992. i odluci o pretvorbi od 29. lipnja 1992., vrijednost stanova ne ulazi u vrijednost Poduzeća. Poduzeće je raspolagalo s 21 stanom na kojima je postojalo stanarsko pravo ukupne površine 1 353,24 m² (popisna lista osnovnih sredstava na dan 31. prosinca 1991.).

Nadležnom Fondu stambeno komunalne djelatnosti predano je na upravljanje šest stanova, dok je s preostalim stanovima raspolagalo Poduzeće. U vrijeme obavljanja revizije u Društvu nedostaju odluke nadležnih organa o prodaji stanova i ugovori o prodaji stanova, a također nije ustrojena evidencija iz koje bi bilo vidljivo zaduženje, otplate i drugi podaci o uplatiteljima. Društvo nema navedene dokumentacije uz obrazloženje da pretpostavlja da je dokumentacija u društvu Viktorstan d.o.o., Rijeka, koje je Poduzeće angažiralo za prodaju stanova prije pretvorbe. Društvo Viktorstan d.o.o., Rijeka prestalo je poslovati, a u dokumentaciji koja je prestankom poslovanja društva predana Trgovačkom sudu Rijeka nema dokumentacije o prodaji spomenutih stanova.

U tijeku revizije, Društvo je Državnom uredu za reviziju dostavilo zapisnik o predaji stanova od 16. studenoga 1992., koji je ovjeren od strane Poduzeće i Fonda stambeno-komunalne djelatnosti općine Rijeka. Zapisnikom je utvrđeno da je zbor radnika Poduzeća istog dana donio odluku od ustupanju preostalih 18 stanova Fondu stambeno-komunalne djelatnosti, te da prodaju u ime i za račun Fonda stambeno-komunalne djelatnosti obavlja društvo Viktorstan d.o.o., Rijeka. Navedeno je da se predaje 18 stanova, a da je Poduzeće od lipnja do listopada 1992. prodalo tri stana. Grad Rijeka (direkcija stambenih poslova) obavijestio je Ured za reviziju da je mu je od spomenutog 21 stana, kojim je raspolagalo Poduzeće na upravljanje predano šest stanova. Dana 19. srpnja 1993. Poduzeće je obavijestilo Fond stambeno-komunalne djelatnosti da je odlukom zbora radnika Poduzeća posredstvom društva Viktorstan d.o.o., Rijeka dio stanova prodan, a preostalih šest stanova ustupa se Fondu stambeno-komunalne djelatnosti o čemu je odluku na sjednici 8. srpnja 1993. donio upravni odbor Poduzeća.

Na temelju podataka o korisnicima stanova iz popisne liste, od zemljišno-knjižnog odjela općinskog suda u Rijeci, u tijeku revizije dobiveni su podaci o izvršenim upisima kupoprodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo. Prema navedenim podacima, od preostalih stanova koji nisu prenijeti Fondu stambeno komunalne djelatnosti, četiri korisnika provelo je upis vlasništva na temelju priloženih kupoprodajnih ugovora. S kupcima stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo Društvo je ugovore zaključilo u studenome odnosno prosincu 1992. Prema jednom ugovoru određeno je plaćanje u devizama u iznosu 9.711,- DEM, prema drugom starom deviznom štednjom u iznosu 10.113,- DEM, dok je za dva ugovora određeno plaćanje na račun Društva i to u obrocima s rokom otplate 28 godina, ukupno u iznosu 38.086,- DEM. Knjigovodstvena vrijednost spomenutih stanova 31. prosinca 1991. je iznosila 644.743.- HRD (11.723,- DEM). Za preostalih jedanaest stanova Društvo nema dokumentacije (ugovore o kupoprodaji stanova) iz kojih bi bila vidljiva kupoprodajna cijena, način plaćanja odnosno tko je zaključio ugovore o kupoprodaji, a knjigovodstvena vrijednost 31. prosinca 1991. je iznosila 1.588.766.- HRD (28.887,- DEM).

Upravni odbor Društva donio je u prosincu 1994. odluku kojom se sredstva ostvarena prodajom stanova iskazuju na posebnom knjigovodstvenom računu (obveze za otkup stanova). U odluci se navodi da je iskazivanje sredstava na posebnom računu potrebno zbog mogućeg prijenosa sredstava nadležnim institucijama. Društvo nema dokumentacije o primljenim uplatama do 1994., a u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2003.) navedene obveze iznosile su 77.156,20 kn, dok Društvo nije 65,0% prikupljenih sredstava ostvarenih prodajom stanova uplaćivalo u državni proračun. Dakle, Društvo je prodalo stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo koji nisu uključeni u procijenjenu vrijednost poduzeća, a prema odredbi članka 47. Zakona o privatizaciji, imovina koja nije procijenjena u vrijednosti društvenog kapitala prenosi se Fondu, ako ne postoje razlozi za obnovu postupka odnosno, ako prijenos ne utječe na postojeću tehnološku cjelinu.

Odgovorna osoba za poslovanje Poduzeća od lipnja 1992. do siječnja 1993. bio je Zoran Milosavljević, a od siječnja do srpnja 1993. Budimir Glavan.

Dana 1. ožujka 1993. Agenciji je dostavljena predstavka Upravnog odbora Poduzeća u kojoj se pored kronologije organiziranja Poduzeća, u bitnom navode nepravilnosti u provođenju postupka pretvorbe koje se odnose na postojanje sredstava na deviznom računu u inozemnoj banci koja nisu uključena u procijenjenu vrijednost Poduzeća, te na nepravilnosti u provedbi programa pretvorbe u dijelu utvrđivanja prava na kupnju udjela u prvom i drugom upisnom krugu. Na temelju navedene predstavke Agencija je 18. ožujka 1993. donijela zaključak kojim je pokrenut postupak kontrole provođenja pretvorbe kao i obustava svih radnji vezanih uz pretvorbu do okončanja postupka. Nakon provedenog postupka kontrole Fond je 27. siječnja 1994. obavijestio Poduzeće da nisu utvrđene nepravilnosti u postupku pretvorbe odnosno da se može nastaviti postupak pretvorbe u skladu s izdanom potvrdom.

Vezano uz postojanje sredstava na deviznom računu u inozemnoj banci u tijeku kontrole, Fondu je dostavljen izvod banke Credito Italiano, Trieste na dan 31. prosinca 1991., a stanje sredstava iznosi 148.036,55 USD i 2.278,30 CHF.

Zapisnikom Financijske policije za primorsko-goransku županiju iz rujna 1993. utvrđeno je naprijed navedeno stanje sredstava na računu i da ista nisu iskazana u poslovnim knjigama Poduzeća, odnosno u elaboratu o procjeni vrijednosti Poduzeća. Konstatirano je da u tijeku kontrole nije bilo moguće utvrditi tko ima pravo raspolaganja sredstvima, koje su osobe otvorile račun i na temelju koje odluke. U zapisniku je navedeno da je Poduzeće odobrenje Narodne banke Hrvatske za držanje deviza na računu kod strane banke za plaćanje troškova obavljanja usluga u međunarodno prometno-agencijskim poslovima dobilo u veljači 1993.

Fond je u obavijesti Poduzeću iz siječnja 1994. vezano uz navedena devizna sredstva naveo, da s obzirom da je poduzeće lučki agent sva navedena sredstva nisu sredstva poduzeća (tu su obuhvaćene lučke takse, uporaba obale, pilotaža, privez, odvez, opskrbe broda i sl.) nego poduzeće ima pravo samo na nagradu agentu (Agency Fee). Fond navodi da ukupan iznos sredstava na računu banke u inozemstvu nije bio imovina poduzeća nego su to bili predujmovi, a provizija (nagrada) obračunata je tek po konačnom obračunu.

Općinsko državno odvjetništvo Rijeka je u studenom 1994. obavijestilo Poduzeće da vezano uz naprijed navedenu predstavku upravnog odbora (koja je dostavljena i državnom odvjetništvu) da u radu odgovorne osobe (direktora) nisu utvrđene nepravilnosti koje bi imale obilježje kaznenog djela.

Društvo nema dokumentacije o priljevu sredstava odnosno izvršenim isplatama s navedenog računa. Zbog nedostatka dokumentacija, nije moguće utvrditi bi li se iskazivanjem navedenih novčanih sredstava u vrijeme pretvorbe, mijenjala vrijednost Poduzeća, odnosno u koju svrhu je Poduzeće primilo navedena sredstva i jesu li u poslovnim knjigama u vrijeme pretvorbe iskazane pripadajuće obveze za primljena sredstva.

3.2. Potvrda o suglasnosti na pretvorbu

Potvrdu o suglasnosti na pretvorbu Poduzeća u društvo s ograničenom odgovornošću Agencija je donijela 27. listopada 1992. Potvrdom je utvrđena procijenjena vrijednost društvenog kapitala u iznosu 62.465.130.- HRD, odnosno u protuvrijednosti 266.945,- DEM po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan predaje potpune dokumentacije, 30. rujna 1992. Nominalna vrijednost jednog udjela iznosila je 1,- DEM.

3.3. Provedba programa pretvorbe

U skladu s potvrdom Agencije prodano je uz popust 133 472 udjela ili 50,0%, a bez popusta 74 164 udjela ili 27,8%. Preostalih 59 308 udjela preneseno je fondovima i to: Hrvatskom fondu za razvoj 14,8% udjela i 7,4% udjela mirovinskim fondovima.

3.4. Upis u sudski registar

Društvo s ograničenom odgovornošću nastalo pretvorbom Poduzeća, pod tvrtkom Euromar d.o.o., Rijeka upisano je u registar Trgovačkog suda u Rijeci, 10. svibnja 1994. rješenjem broj Fi-2520/94 i u registarskom ulošku broj 1-7312-00. Upisani udjeličari su: Fond s 39 538 udjela nominalne vrijednosti 39.538,- DEM ili 14,8%, Fond radnika s 13 839 udjela nominalne vrijednosti 13.839,- DEM ili 5,2%, Fond poljoprivrednika s 5 931 udjela nominalne vrijednosti 5.931,- DEM ili 2,2% i drugi udjeličari s 207 637 udjela nominalne vrijednosti 207.637,- DEM ili 77,8%.

4. PROMJENE VLASNIČKE STRUKTURE NAKON PRETVORBE

4.1. Prodaja udjela s popustom i bez popusta

Na temelju Odluke o pretvorbi poduzeća i potvrde Agencije o suglasnosti na namjeravanu pretvorbu oglašena je prodaja udjela Društva u prvom i drugom upisnom krugu.

Državnom uredu za reviziju su iz Fonda dostavljene kopije poziva za upis i kupnju udjela poduzeća, a iz Društva isječak iz dnevnog lista za upis u prvom krugu, na kojima nije vidljiv datum objave poziva kao niti dnevni list u kojem je poziv objavljen.

Prema listi upisa za prvi krug, do 14. studenoga 1992. za upis i kupnju udjela s popustom prijavilo se 37 osoba. Od ukupno prispjelih prijava, 31 se odnosila na zaposlene, dok za šest osoba (ranije zaposleni) nedostaje dokumentacija o radu u Društvu. Na pisani zahtjev, Društvo nema podatke o ranije zaposlenima (prije rujna 1991), uz obrazloženje da se dokumentacija o zaposlenicima bivšeg Jugoagenta, poslovna jedinica Rijeka nalazi u sjedištu Jugoagenta u Beogradu. Za osobe koji su upisali više od zakonski dozvoljene nominalne vrijednosti udjela izvršen je ispravak na 20.000,- DEM, a upisan je znatno veći broj udjela od ponuđenog. U Društvu nema dokumentacije o donesenim odlukama o umanjenju broja upisanih udjela, dok je 36 ugovora za prodaju udjela s popustom zaključeno na isti iznos nominalne vrijednosti 3.652,- DEM, a jedan ugovor na iznos 2.000,- DEM.

Prema listi upisa za drugi krug, do 5. prosinca 1992. za upis i kupnju udjela bez popusta prijavilo se 40 osoba. Od ukupno prispjelih prijava, 28 se odnosilo na zaposlene, dok za 12 osoba (ranije zaposleni) nedostaje dokumentacija o radnom stažu u Društvu. Upisan je znatno veći broj udjela od ponuđenog, a prema obavijesti Društva dostavljenoj Fondu (koju je potpisao predsjednik komisije za pretvorbu) zbog ravnomjerne podjele udjela i zbog neprihvaćenog zahtjeva da se ranije zaposlenima uskrati pravo na upis, dio zaposlenika je odustao od kupnje udjela. U Društvu nema dokumentacije o donesenim odlukama o umanjenju broja upisanih udjela, a s Fondom su zaključena 22 ugovora za prodaju udjela bez popusta na isti iznos u vrijednosti 3.371,- DEM.

U Društvu nedostaje dokumentacija o donesenim odlukama o umanjenju broja upisanih udjela po pojedinom udjeličaru u prvom i drugom upisnom krugu, te utvrđivanju manjeg broja ponuditelja u drugom upisnom krugu. Odlukom o pretvorbi je imenovana komisija za pretvorbu u sastavu Klarić Juraj, predsjednik i članovi Kosanović Željko i Đurđević Milorad, a liste upisa u prvom i drugom kugu potpisane su od strane predsjednika, jednog člana komisije za pretvorbu, te jednog djelatnika i direktora Društva.

S Hrvatskim fondom za razvoj je 20. studenoga 1992. zaključeno 37 ugovora o prodaji 133 472 udjela s popustom nominalne vrijednosti 133.472,- DEM ili 50,0% ukupnog broja udjela. Također, 4. prosinca 1992. zaključena su 22 ugovora o prodaji 74 164 udjela bez popusta nominalne vrijednosti 74.164,- DEM ili 27,8%.

Svakim pojedinim ugovorom određen je broj prodanih udjela, nominalna vrijednost, ugovorna cijena i vrijednost pojedinog obroka otplate. Ugovori sadrže i odredbe o prijevremenoj otplati, zateznim kamatama, dokazima o uplati, odustanku od kupnje udjela, raskidu ugovora, te druge odredbe.

Također utvrđena je revalorizacija ugovorene cijene i popust odobren u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća.

Prvi obrok udjeličari su bili dužni platiti u roku sedam dana od dana zaključivanja ugovora, a preostalih 59 mjesečnih obroka svakog sljedećeg mjeseca najkasnije do 10. u mjesecu, računajući od mjeseca u kojem je uplaćen prvi obrok. Udjeličari su zaključivanjem ugovora i uplatom prvog obroka stekli pravo upisa u knjigu udjela, te druga prava udjeličara.

Udjeličari su udjele kupljene na obročnu otplatu izravno uplaćivali Fondu. Deset udjeličara koji su upisali udjele s popustom otplatili su udjele u razdoblju 1993. do 1996., od kojih je jedan otplatio udjele starom deviznom štednjom u iznosu 1.046,30 DEM. Za prijevremenu uplatu preostalog duga Fond je udjeličarima prije plaćanja obračunao revalorizaciju i popuste za prijevremenu uplatu.

Na temelju odredbi Zakona o izdavanju obveznica za prikupljanje sredstava za obnovu Republike Hrvatske, u veljači 1993. jednokratnom uplatom preostalog duga Fondu, 18 udjeličara otplatilo je 60 678 upisanih udjela bez popusta. Potvrdom Hrvatske kreditne banke za obnovu utvrđeno je da je 18 kupaca udjela Poduzeća uplatilo svaki po 1.108.721.- HRD, uz izvršen obračun za plaćanje obveznicama, odnosno uz popust 30,0% uplaćeno je 19.956.978.- HRD. (Uplaćeno je 23.200,- DEM, odnosno 13.989.600.- HRD uz primjenu tečaja 1,- DEM=603.- HRD). Za prijevremenu uplatu preostalog duga Fond je udjeličarima obračunao revalorizaciju i popust za prijevremenu uplatu. Također, u prosincu 1992. četiri udjeličara uplatili su dio duga Fondu. Potvrdom Hrvatske kreditne banke za obnovu utvrđeno je da su četiri kupca udjela Poduzeća uplatili 1.350.400.- HRD, uz izvršen obračun za plaćanje obveznicama, odnosno uz popust 30,0% uplaćeno je 1.929.143.- HRD. (Uplaćeno je 3.200,- DEM, odnosno 1.350.400.- HRD uz primjenu tečaja 1,- DEM=422.- HRD).

Kupci udjela imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a priznat im je popust od 30,0%, iako je prema odredbama članka 9. navedenog zakona propisano da kod kupnje udjela obveznicama za obnovu popust iznosi 10,0%, a u slučaju da udjele kupuju hrvatski državljani u inozemstvu i iseljenici priznaje im se dodatni popust u visini 20,0%.

U razdoblju od listopada 1994. do siječnja 1996., jedanaest udjelicara prenijelo je bez naknade svoje otplaćene udjele na nove stjecatelje i to pet udjelicara prenijelo je Miljenku Tudoru 16 855 udjela kupljenih bez popusta, a šest udjelicara Juraju Klariću 27 530 udjela, od čega je 7 304 udjela kupljenih s popustom. Jedan udjelicar, koji je u pretvorbi uz popust upisao 3 652 udjela, u lipnju 1994. prenio je Miljenku Tudoru i Juraju Klariću otplaćeni dio od 1 477 udjela za 1.600,- DEM, svakom po 738,5 udjela. Također, jedan udjelicar, koji je u pretvorbi bez popusta upisao 3 371 udjela, u travnju 1999. prenio je Juraju Klariću 2 416 otplaćenih udjela za 9.000,00 kn.

S obzirom da je od 1995. Društvo organizirano kao dioničko društvo izvršen je preračun udjela u dionice nominalne vrijednosti 200,00 kn, te je na temelju navedenih prijenosa i prethodno kupljenih udjela uz popust i bez popusta, u vrijeme revizije u knjizi dionica Miljenko Tudor upisan kao vlasnik 474 dionica, a Juraj Klarić kao vlasnik 721 dionice.

Fond je s 23 udjelicara, 11. ožujka 1997. zaključio dodatke ugovoru za kupnju udjela s popustom zbog promjene roka otplate do 20 godina. Zbog neplaćanja ugovornih obveza, Fond je tijekom 1998. raskinuo osam ugovora i preuzeo 17 987 neotplaćenih udjela, tijekom 1999. ukupno 12 ugovora i preuzeo 20 986 udjela, tijekom 2000. raskinuo je jedan ugovor i preuzeo 2 061 udjela, tijekom 2002. raskinuo je jedan ugovor i preuzeo 863 udjela i tijekom 2003. na temelju raskida tri ugovora prenio je u portfelj 3 471 udjela Društva.

Prema evidenciji Fonda, 162 268 udjela je plaćeno, a 45 368 neotplaćenih udjela, odnosno 17,0% ukupnog broja udjela Društva preneseno je u portfelj Fonda.

4.2. Udjeli iz portfelja fondova

4.2.1. Udjeli iz portfelja Fonda

Fond je 39 538 udjela Društva stekao pretvorbom i 45 368 udjela raskidima ugovora o prodaji udjela s popustom i bez popusta. Fond je stečene udjele odnosno dionice (od 1995. Društvo posluje kao dioničko društvo) prodao Miljenku Tudoru, a 62 dionice nalaze se u portfelju Fonda.

Fond je s Miljenkom Tudorom iz Rijeke (zastupanim po brokerskoj tvrtki Portfelj d.o.o., Zagreb) zaključio 7. srpnja 1994. ugovor o prodaji 39 538 udjela po nominalnoj vrijednosti u iznosu 39.538,- DEM. Ugovoreni rok uplate je 8 dana od dana javnog nadmetanja uz korištenje popusta od 15,0% za jednokratnu uplatu ugovorene cijene. Sva prava iz udjela kupac stječe uplatom ugovorene cijene, kao i pravo upisa u knjigu udjela. Kupac je platio udjele 19. srpnja 1994. inozemnom doznakom putem Privredne banke d.d., Zagreb u iznosu 115.273,04 FRF (33.607,30 DEM).

Fond je 761 odnosno 15,4% dionica Društva nominalne vrijednosti 152.200,- kn putem Zagrebačke burze, 15. listopada 2001. prodao Miljenku Tudoru (zastupanim po brokerskoj tvrtki Ceufin brokers d.o.o., Zagreb), za 17.301,00 kn. Kupac je podmirio dug prema tabularnoj izvaji Fonda iz studenoga 2001. Zakon o postupku preuzimanja dioničkih društava stupio je na snagu 20. studenoga 1997. Do tada je Miljenko Tudor raspolagao s više od 25,0% od ukupnog broja glasova na glavnoj skupštini (jer je od Fonda i malih dioničara stekao 1 547 dionica, odnosno 31,7% ukupnog broja dionica).

Nakon stjecanja 761 dionice od Fonda u listopadu 2001. nije objavio ponudu za preuzimanje, a o stjecanju nije obavijestio Komisiju za vrijednosne papire Republike Hrvatske, što nije u skladu s odredbama članka 3. Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava.

Fond je 16 odnosno 0,3% dionica Društva nominalne vrijednosti 3.200,00 kn putem Zagrebačke burze u lipnju 2003. prodao Miljenku Tudoru (zastupanim po brokerskoj tvrtki Ceufin brokers d.o.o., Zagreb), za 800,00 kn. Kupac je podmirio dug.

4.2.2. Udjeli iz portfelja mirovinskih fondova

Mirovinski fondovi stekli su pretvorbom 19 770 udjela Društva i to Republički fond mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske 13 839 udjela, a individualnih poljoprivrednika 5 931 udjela.

Hrvatsko mirovinsko osiguranje d.o.o., Zagreb kojem je povjereno upravljanje i gospodarenje dionicama i udjelima u vlasništvu mirovinskih fondova zaključilo je 20. svibnja 1994. s Miljenkom Tudorom iz Rijeke, ugovor o prodaji 19 770 udjela po nominalnoj vrijednosti 19.770,- DEM. Ugovoren je način uplate u tri jednaka mjesečna obroka po 6.590,- DEM u hrvatskim dinarima po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan uplate. Kupac je platio udjele početkom lipnja, srpnja odnosno kolovoza 1994. inozemnim doznakama putem Zagrebačke banke d.d., Zagreb u iznosu 67.410,00 FRF (19.770,- DEM), te je stekao pravo upisa u knjigu udjela i sva druga prava udjeličara.

5. VLASNIČKA STRUKTURA U VRIJEME OBAVLJANJA REVIZIJE I POSLOVANJE DRUŠTVA

5.1. Vlasnička struktura u vrijeme obavljanja revizije

Temeljni kapital Društva (od 1995. posluje kao dioničko društvo) podijeljen je na 4 955 dionica nominalne vrijednosti 991.000,00 kn, a dioničari u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2003.) bili su: Miljenko Tudor s 2 351 dionica ili 47,4%, Juraj Klarić s 721 dionica ili 14,6%, Fond s 62 dionice ili 1,2% i drugi dioničari s 1 821 dionicom ili 36,8%.

5.2. Podaci o poslovanju Društva prema temeljnim financijskim izvještajima

U tablici u nastavku, daju se usporedni podaci o poslovanju Društva u razdoblju od 1993. do 2002.

Tablica broj 2

Usporedni podaci o poslovanju Društva u razdoblju od 1993. do 2002.

u kn

Opis	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Prihodi	2.154.410,00	3.167.885,00	2.446.896,00	2.480.294,00	2.147.744,00	1.769.274,00	1.530.632,00	1.639.264,00	1.621.143,00	2.298.336,00
Rashodi	1.462.298,00	3.011.244,00	2.437.428,00	2.664.772,00	2.158.026,00	1.995.915,00	1.943.522,00	1.758.412,00	1.698.069,00	2.024.101,00
Dobit	692.112,00	156.641,00	9.468,00	-	-	-	-	-	-	274.235,00
Gubitak	-	-	-	184.478,00	10.282,00	226.641,00	412.890,00	119.148,00	76.926,00	-
Ukupna aktiva	6.335.042,00	4.201.031,00	5.810.492,00	2.684.538,00	2.845.159,00	2.406.481,00	1.985.660,00	2.090.591,00	2.314.775,00	2.087.666,00
Dugotrajna imovina	1.725.052,00	1.903.258,00	1.822.744,00	1.824.382,00	1.743.506,00	1.661.159,00	1.346.528,00	1.285.518,00	1.287.627,00	1.380.352,00
Kratkotrajna imovina	4.609.990,00	2.297.773,00	3.987.748,00	860.156,00	1.101.653,00	745.322,00	609.804,00	775.745,00	997.820,00	707.314,00
Drugo	-	-	-	-	-	-	29.328,00	29.328,00	29.328,00	-
Ukupna pasiva	6.335.042,00	4.201.031,00	5.810.492,00	2.684.538,00	2.845.159,00	2.406.481,00	1.985.660,00	2.090.591,00	2.314.775,00	2.087.666,00
Upisani kapital	1.767.858,00	1.767.858,00	991.000,00	991.000,00	991.000,00	991.000,00	991.000,00	991.000,00	991.000,00	991.000,00
Revalorizacijske pričuve	-	-	776.858,00	776.858,00	776.858,00	776.858,00	776.858,00	776.858,00	776.858,00	776.858,00
Pričuve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zadržana dobit	41.491,00	41.491,00	166.443,00	176.882,00	177.182,00	177.182,00	177.182,00	177.182,00	177.182,00	177.182,00
Dobit tekuće godine	-	124.953,00	10.364,00	-	-	-	-	-	-	274.235,00
Gubitak tekuće godine	-	-	-	184.478,00	10.282,00	226.640,00	412.890,00	119.148,00	76.925,00	-
Preneseni gubitak	-	-	-	-	184.478,00	194.761,00	421.401,00	834.291,00	953.440,00	1.030.366,00

Dugoročne obveze	-	-	-	-	-	-	-	-	42.362,00	34.796,00
Kratkoročne obveze	3.849.723,00	2.140.689,00	3.805.827,00	924.276,00	1.094.879,00	882.842,00	874.911,00	1.098.990,00	1.357.738,00	863.961,00
Drugo	675.970,00	126.040,00	60.000,00	-	-	-	-	-	-	-
Broj zaposlenika	32	25	23	19	18	13	13	13	13	13

U vrijeme pretvorbe (1991.) Društvo je imalo 37 zaposlenika, a do konca 2002. broj zaposlenika smanjen je na 13. Ukupni prihod Društva 1993. ostvaren je u iznosu 2.154.410,00 kn, a 1994. u iznosu 3.167.885,00 kn, u razdoblju od 1995. do 2000. ostvareno je 48,0% do 78,0% prihoda iz 1994., dok je ostvareni prihod 2002. vraćen na razinu 1993. Društvo od pretvorbe do 1995. posluje s dobiti, od 1996. do 2001. iskazuje gubitak, a koncem 2002. iskazana je dobit tekuće godine u iznosu 274.235,00 kn. Društvo u promatranom razdoblju nije iz zadržane dobiti i revalorizacijske pričuve pokrivalo iskazane gubitke, tako da koncem 2002. iskazani preneseni gubitak iznosi 1.030.366,00 kn, a zadržana dobit, dobit tekuće godine i revalorizacijske pričuve 1.228.275,00 kn.

U promatranom razdoblju, koeficijent tekuće likvidnosti s tendencijom pada ima vrijednosti ispod dva, odnosno Društvo nije u mogućnosti u cijelosti podmirivati dospelje kratkoročne obveze. Koeficijent financijske stabilnosti koji je određen odnosom dugotrajne imovine prema trajnim i dugoročnim izvorima u promatranom razdoblju ima vrijednosti iznad 1, izuzev 1995. kada ima vrijednost 0,9, a na koncu 2002. iznosi 1,1. Prema koeficijentu zaduženosti koji je utvrđen odnosom ukupnih obveza prema ukupnoj imovini društvo je financira s preko 50,0% tuđih sredstava, izuzev u razdoblju od 1996. do 1999., kada se financira s 30,0% do 40,0% tuđih sredstava, a koncem 2002. Društvo je financira s 43,0% tuđih sredstava. Faktor zaduženosti 2002. ima vrijednost 3,8 što znači da bi se sve obveze mogle podmiriti iz poslovanja za 3,8 godina, pod pretpostavkom da se dobit i amortizacija ne koriste u druge svrhe.

U promatranom razdoblju vrijednost dugotrajne imovine je smanjivana zbog redovno obračunane amortizacije građevinskih objekata i prodaje poslovnog prostora u Puli, 2001. i 2002. nabavljena su prijevozna sredstva u iznosu 185.927,00 kn, tako da dugotrajna imovina koncem 2002. iznosi 1.380.352,00 kn. Obveze Društva su smanjene, tako da koncem 2002. iznose 863.961,00 kn, a odnose se na dugoročne i kratkoročne obveze po kreditima, prema dobavljačima te druge obveze.

Društvo je prodalo poslovni prostor u Puli površine 48,8 m² na temelju ugovora o prodaji zaključenog u travnju 1999., a ugovorena je kupoprodajna cijena u iznosu 40.000,- DEM. Procijenjena vrijednost poslovnog prostora površine 41,7 m² prema elaboratu o procjeni vrijednosti Poduzeća iznosila 43.520,- DEM, a u vrijeme prodaje knjigovodstvena vrijednost je iznosila 222.405,13 kn.

6. OCJENA PROVEDBE POSTUPAKA PRETVORBE I PRIVATIZACIJE

Obavljena je revizija pretvorbe i privatizacije društvenog poduzeća Euromar, Rijeka.

Revizijom su obuhvaćeni dokumenti, odluke, poslovne knjige, ugovori i drugi akti na temelju kojih je obavljena pretvorba i privatizacija radi provjere je li pretvorba i privatizacija provedena u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, Zakona o privatizaciji i drugih posebnih propisa.

Postupci revizije pretvorbe i privatizacije provedeni su u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI.

6.1. Ocjena postupka pretvorbe

Postupak pretvorbe društvenog poduzeća Euromar, Rijeka, nije obavljen u potpunosti u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Revizijom je utvrđeno:

- Poduzeće nije izradilo razvojni program i analizu proizvodnih, tehnološko-tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mogućnosti i tržišnog položaja, što nije u skladu s odredbama članka 11. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća.

- U razdoblju od lipnja 1992. do srpnja 1993., Poduzeće je prodalo stanove koji u procesu pretvorbe nisu uključeni u procijenjenu vrijednost Poduzeća. Gradu Rijeci je od 21 stana, prema popisnoj listi osnovnih sredstava na dan 31. prosinca 1991., na upravljanje predano šest stanova. Poduzeće je 19. srpnja 1993. obavijestilo Fond stambeno-komunalne djelatnosti da je odlukom zbora radnika Poduzeća putem društva Viktorstan d.o.o. Rijeka dio stanova prodan, a preostalih šest stanova ustupaju se Fondu stambeno-komunalne djelatnosti, o čemu je donio odluku upravni odbor Poduzeća na sjednici 8. srpnja 1993. U tijeku postupka revizije, dobiveni su kupoprodajni ugovori za četiri stana na kojima je postojalo stanarsko pravo za koje je Društvo zaključilo ugovore u studenome odnosno prosincu 1992. Prema jednom ugovoru određeno je plaćanje u devizama u iznosu 9.711,- DEM, prema drugom starom deviznom štednjom u iznosu 10.113,- DEM, dok je za dva ugovora određeno plaćanje na račun Društva i to u obrocima, s rokom otplate 28 godina, ukupno u iznosu 38.086,- DEM. Knjigovodstvena vrijednost spomenuta četiri stana, 31. prosinca 1991. iznosila je 644.743,- HRD (11.723,- DEM). Za preostalih jedanaest stanova nema dokumentacije (ugovora o kupoprodaji stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo), iz koje bi bila vidljiva kupoprodajna cijena, način plaćanja odnosno tko je zaključio ugovore o kupoprodaji, a knjigovodstvena vrijednost tih stanova 31. prosinca 1991. je iznosila 1.588.766,- HRD (28.887,- DEM).

Upravni odbor Društva donio je u prosincu 1994. odluku kojom se sredstva ostvarena prodajom stanova iskazuju na posebnom knjigovodstvenom računu (obveze za otkup stanova). U odluci se navodi da je iskazivanje sredstava na posebnom računu potrebno zbog mogućeg prijenosa sredstava nadležnim institucijama. Društvo nema dokumentacije o primljenim uplatama do 1994. U vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2003.) navedene obveze iznosile su 77.156,20 kn, dok Društvo nije 65,0% prikupljenih sredstava ostvarenih prodajom stanova uplaćivalo u državni proračun. Društvo je prodalo stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo koji nisu uključeni u procijenjenu vrijednost poduzeća, a prema odredbi članka 47. Zakona o privatizaciji, imovina koja nije procijenjena u vrijednosti društvenog kapitala prenosi se Fondu, ako ne postoje razlozi za obnovu postupka odnosno, ako prijenos ne utječe na postojeću tehnološku cjelinu. Odgovorna osoba za poslovanje Poduzeća od lipnja 1992. do siječnja 1993. bio je Zoran Milosavljević, a od siječnja do srpnja 1993. Budimir Glavan.

- U vrijeme pretvorbe, odnosno na dan 31. prosinca 1991., Poduzeće je na deviznom računu u inozemnoj banci Credito Italiano, Trieste (prema izvodu banke u inozemstvu, dostavljenom od Fonda) imalo 148.036,55 USD i 2.278,30 CHF. Društvo nema podataka o priljevu sredstava odnosno izvršenim isplatama s navedenog računa. Djelatnost Poduzeća je međunarodna špedicija i prometno-agencijski poslovi, te posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga, a veći dio sredstva koja Poduzeće prima na devizni račun odnosi se na primljene predujmove za obavljanje poslova lučkog agenta (služe za plaćanje troškova brodova i to lučkih taksi, uporabe obale, pilotaže, priveza, odveza i opskrbe broda), a Poduzeće ima pravo samo na nagradu (Agency Fee). Zbog nedostatka dokumentacije, ne može se utvrditi radi li se o sredstvima Poduzeća ili primljenim predujmovima za obavljanje poslova lučkog agenta.

6.2. Ocjena postupaka privatizacije

Postupci privatizacije nisu obavljani u potpunosti u skladu sa zakonskim odredbama. Revizijom je utvrđeno:

- Na temelju odluke o pretvorbi i potvrde Agencije o suglasnosti na namjeravanu pretvorbu, oglašena je prodaja udjela Društva u prvom i drugom upisnom krugu. Prema listi upisa za prvi i drugi upisni krug, prijavilo se 37 odnosno 40 osoba, od kojih se na zaposlene odnosilo 31 odnosno 28 osoba, dok za preostale osobe (ranije zaposlene) nedostaje dokumentacija o radu u Društvu. U upisnim krugovima upisan je znatno veći broj udjela od ponuđenog, a Društvo nema dokumentacije o donesenim odlukama o umanjenju broja upisanih udjela. Za drugi upisni krug Društvo je dostavilo obavijest Fondu (koju je potpisao predsjednik komisije za pretvorbu) da je zbog ravnomjerne podjele udjela i zbog neprihvaćenog zahtjeva da se ranije zaposlenima uskrati pravo na upis, dio zaposlenika odustao od kupnje udjela.

S Fondom su zaključeni ugovori o prodaji 3 652 udjela s popustom (36 ugovora) i jedan ugovor o prodaji 2 000 udjela, te ugovori o prodaji 3 371 udjela bez popusta (22 ugovora). Društvo nema dokumentacije o donesenim odlukama o umanjenju broja upisanih udjela po pojedinom udjeličaru u prvom i drugom upisnom krugu, te utvrđivanju manjeg broja ponuditelja u drugom upisnom krugu. Također, nema dokumentacije o ranije zaposlenima (prije rujna 1991.), uz obrazloženje da se dokumentacija o zaposlenicima bivšeg Jugoagenta, poslovna jedinica Rijeka, nalazi u sjedištu Jugoagenta u Beogradu. S obzirom na nedostatak dokumentacije, ne može se dati ocjena provedenih postupaka.

- Fond je kupcima udjela Društva, koji su dug podmirili obveznicama Republike Hrvatske, a imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, priznao popust 30,0%, što nije u skladu s odredbama članka 9. Zakona o izdavanju obveznica za prikupljanje sredstava za obnovu Republike Hrvatske, prema kojima je određeno da kod kupnje udjela obveznicama za obnovu popust iznosi 10,0%, a u slučaju da udjele kupuju hrvatski državljani u inozemstvu i iseljenici priznaje im se dodatni popust 20,0%. Naime, u veljači 1993. jednokratnom uplatom preostalog duga Fondu, 18 udjeličara otplatilo je 60 678 upisanih udjela bez popusta. Prema potvrdi Hrvatske kreditne banke za obnovu, udjeličari su uplatili 19.956.978.- HRD, uz izvršen obračun za plaćanje obveznicama, odnosno uz popust 30,0% (Uplaćeno je 23.200.- DEM, odnosno 13.989.600.- HRD uz primjenu tečaja 1,- DEM = 603.- HRD). Za prijevremenu uplatu preostalog duga, Fond je udjeličarima obračunao revalorizaciju i popust za prijevremenu uplatu.

Također, u prosincu 1992., četiri udjeličara uplatili su dio duga Fondu, a prema potvrdi Hrvatske kreditne banke za obnovu razvika uplatili su 1.350.400.- HRD, uz izvršen obračun za plaćanje obveznicama, odnosno uz popust 30,0% uplaćeno je 1.929.143.- HRD (uplaćeno je 3.200.- DEM, odnosno 1.350.400.- HRD uz primjenu tečaja 1,- DEM = 422.- HRD).

- Miljenko Tudor je 15. listopada 2001. kupio od Fonda 761 dionicu Društva, a do početka stupanja na snagu Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava, 20. studenoga 1997. raspolagao je s više od 25,0% od ukupnog broja glasova na glavnoj skupštini (jer je od Fonda i malih dioničara stekao 1 547 dionica, odnosno 31,7% ukupnog broja dionica). Nakon stjecanja 761 dionice od Fonda, nije objavio ponudu za preuzimanje, a o stjecanju nije obavijestio Komisiju za vrijednosne papire Republike Hrvatske, što nije u skladu s odredbama članka 3. Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava.

S obzirom da ukupni prihodi Društva u 2002. nisu povećani u odnosu na 1993., da je Društvo poslovalo od 1993. do 1995. i u 2002. s dobiti, a od 1996. do 2001. s gubitkom, te da je broj zaposlenika smanjen s 37 u vrijeme pretvorbe (1992.) na 13 zaposlenika koncem 2002., nisu ostvareni ciljevi privatizacije propisani odredbama članka 1. Zakona o privatizaciji.

7. OČITOVANJE ZAKONSKOG PREDSTAVNIKA PRAVNE OSOBE

7.1. Zakonski predstavnik Društva, nije u cijelosti suglasan s Izvješćem o obavljenoj reviziji pretvorbe i privatizacije.

U očitovanju, pored osvrta na način poslovanja pomorskih agenata, zakonski predstavnik Društva iznosi i ocjenu vremena i okolnosti u kojima su provedeni pojedini postupci opisani u Izvješću (ratna zbivanja, odvajanje poslovanja poslovne jedinice od matičnog poduzeća), dok dodatnu dokumentaciju za pojedine navode Državnom uredu za reviziju nije dostavio.

Vežano za sredstva koja su 31. prosinca 1991. bila iskazana na deviznom računu u inozemnoj banci navodi se da Društvo kao pomorski agent posluje s tuđim sredstvima (predujmovima), te da se novčana sredstva koja se u određenom trenutku nalaze na računu ne mogu smatrati sredstvima Društva. Također, zakonski predstavnik navodi, uz teškoće financijskog poslovanja s inozemstvom u ratnim okolnostima da bi nepravilno poslovanje s predujmovima uvjetovalo i prestanak rada pomorskog agenta.

Navodi se da u procesu pretvorbe nije izrađen razvojni program i analiza proizvodnih, tehnološko-tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mogućnosti i tržišnog položaja, jer poduzeće zbog ratnih okolnosti nije moglo predvidjeti budući razvoj.

Zakonski predstavnik, vezano uz prodaju stanova koji u procesu pretvorbe nisu uključeni u procijenjenu vrijednost Poduzeća, navodi da je Poduzeće, za postupke vezane uz raspolaganje stanovima na kojima postoji stanarsko pravo, kao i većina drugih poduzeća angažiralo specijalizirano društvo za obavljanje navedenih poslova. Također, navodi da bez obzira na kvalitetu obavljenih poslova društva Viktorstan d.o.o., Rijeka, Društvo nije ostvarilo nikakvu korist prodajom stanova, te da su sredstva ostvarena prodajom stanova iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Za postupke prodaje udjela Društva u prvom i drugom upisnom krugu u Izvješću, zbog

nedostatka dokumentacije nije dana ocjena provedenih postupaka, a zakonski predstavnik navodi da je 50,0% dionica raspoređeno ravnomjerno na sve upisnike. Od preostalih 50,0% dionica, 22,2% preneseno je fondovima, a 27,8% dionica također je raspoređeno ravnomjerno. Vezano uz činjenicu da u Društvu nema dokumentacije o ranije zaposlenima, navodi se da u postupku upisa nije osporavan status ranije zaposlenih.

Vezano uz činjenicu da je Fond kupcima udjela Društva, koji su dug podmirili obveznicama Republike Hrvatske, a imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, priznao popust 30,0%, navodi se da je uplata izvršena prema izračunu Hrvatske kreditne banke za obnovu.

Zakonski predstavnik, smatra da stjecanjem dodatnih dionica nakon stupanja na snagu Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društva stjecatelj nije objavio ponudu za preuzimanje (niti je obavijestio Komisiju za vrijednosne papire Republike Hrvatske) jer se sukladno članku 5. st. 2. navedeni zakon ne odnosi na stjecatelje dionica iz portfelja Republike Hrvatske.

Vezano uz činjenicu da nisu ostvareni ciljevi propisani odredbama članka 1. Zakona o privatizaciji, zakonski predstavnik navodi da je smanjivanje količine tereta u Riječkoj luci od 1992. do 2002. (prema izvještajima poduzeća Luke Rijeka) negativno utjecalo na cjelokupno poslovanje u pomorskom prometu. Također, navodi se da je broj zaposlenika smanjen odlascima u mirovinu odnosno sporazumnim prekidom rada u Društvu, te da nijedan zaposlenik nije dobio otkaz u Društvu.

7.2. Društvo nije uz očitovanje dostavilo dodatnu dokumentaciju kojom bi dokazalo da se sredstva koja su 31. prosinca 1991. bila iskazana na deviznom računu u inozemnoj banci odnose na predujmove za obavljanje djelatnosti pomorskog agenta.

Nadalje, navod zakonskog predstavnika da se sukladno članku 5. st. 2. Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društva, isti ne odnosi na dionice stečene od Fonda, Državni ured za reviziju ne prihvaća s obzirom da su navedene odredbe ukinute odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, 20. lipnja 2001.

S obzirom da u svom očitovanju zakonski predstavnik nije naveo nove činjenice niti je dostavio dodatnu dokumentaciju, Državni ured za reviziju ostaje kod navoda utvrđenih u postupku revizije i opisanih u Izvješću o obavljenoj reviziji pretvorbe i privatizacije.

Prema odredbama članka 7. stavka 3. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst) na ovo Izvješće zakonski predstavnik može staviti prigovor u roku od

8 dana od dana njegova primitka.

O prigovoru odlučuje glavni državni revizor.

1. Prigovor se dostavlja Državnom uredu za reviziju, Područni ured Gospić, Vile Velebita

Ovlašteni državni revizori:

Marinka Rukavina, dipl. oec.

Dražen Orešković, dipl. oec.

Izvešće uručeno dana: _____

Primitak potvrđuje: _____
(žig i potpis)

1. Zbor radnika:

Nenad Petković, predsjednik

- nema podataka o članovima

1. Upravni odbor:

Adam Petričić, predsjednik od 15. siječnja 1993. do 18. travnja 1994.

Tatjana Cuculić, od 15. siječnja 1993. do 18. travnja 1994.

Budimir Glavan, od 15. siječnja 1993. do 21. siječnja 1993.

Ivan Lončarica, nema podataka od kada, do 18. travnja 1994.

Jezdimir Mariani, od 15. siječnja 1993. do 18. travnja 1994.

Josip Živčić, od 15. siječnja 1993. do 18. travnja 1994.

Juraj Klarić, predsjednik od 18. travnja 1994. do 15. prosinca 1995.

Josipa Nežić, od 18. travnja 1994. do 15. prosinca 1995.

Mate Udiković, od 18. travnja 1994. do 15. prosinca 1995.

2. Nadzorni odbor:

Juraj Klarić, predsjednik od 15. prosinca 1995.

Josipa Nežić, od 15. prosinca 1995.

Mate Udiković, od 15. prosinca 1995.

3. Direktor ili uprava:

Zoran Milosavljević, v.d. direktora od 23. rujna 1991. do 21. siječnja 1993.

Budimir Glavan, v.d. direktora od 21. siječnja 1993. do 10. svibnja 1994.

Miljenko Tudor, direktor od 10. svibnja 1994.

1. Euromar agent d.o.o., Rijeka

Osnivač: Euromar, d.d., Rijeka

Uprava: Miljenko Tudor, direktor od 24. ožujka 2003.